

31989L0391

29.6.1989

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 183/1

DIREKTIVA SVETA
z dne 12. junija 1989
o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu

(89/391/EGS)

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti in zlasti člena 118a Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾, pripravljenega po posvetovanju s Svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu,

v sodelovanju z Evropskim parlamentom ⁽²⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾,

ker iz člena 118a Pogodbe izhaja, da Svet z direktivami sprejme minimalne zahteve za spodbujanje izboljšav, še posebno v delovnem okolju, za zagotavljanje boljše ravni zaščite varnosti in zdravja delavcev;

ker ta direktiva ne opravičuje nikakršnega zmanjšanja ravni že dosežene zaščite v posameznih državah članicah, država članica je zavezana, da po Pogodbi spodbuja izboljševanje razmer na tem področju in usklajuje razmere ob ohranjanju doseženih izboljšav;

ker je znano, da so lahko delavci med delovno dobo izpostavljeni učinkom nevarnih dejavnikov okolja na delovnem mestu;

ker se morajo te direktive v skladu s členom 118a Pogodbe izogibati nalaganja upravnih, finančnih in zakonskih omejitev, ki bi omejevale oblikovanje in razvoj malih in srednje velikih podjetij;

ker sporočilo Komisije o njenem programu v zvezi z varnostjo, higieno in zdravjem pri delu ⁽⁴⁾ predvideva sprejetje direktiv, načrtovanih za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev;

ker je Svet v svoji resoluciji z dne 21. decembra 1987 o varnosti, higieni in zdravju pri delu ⁽⁵⁾ upošteval namen Komisije, da mu v bližnji prihodnosti predloži direktivo o organizaciji varnosti in zdravja delavcev na delovnem mestu;

ker je februarja 1988 Evropski parlament po razpravi o zaščiti notranjega trga in delavcev sprejel štiri resolucije; ker so te resolucije izrecno povabile Komisijo, da sestavi okvirno direktivo kot podlago za posebne direktive, ki bi zajemale vsa tveganja, povezana z varnostjo in zdravjem na delovnem mestu;

ker so države članice na svojem ozemlju odgovorne za spodbujanje izboljšav za varnost in zdravje delavcev; ker sprejetje ukrepov za zaščito zdravja in varnosti delavcev pri delu v nekaterih primerih tudi pomaga ohranjati zdravje in po možnosti varnost oseb, ki tam prebivajo;

⁽¹⁾ UL C 141, 30.5.1988, str. 1.

⁽²⁾ UL C 326, 19.12.1988, str. 102, in UL C 158, 26.6.1989.

⁽³⁾ UL C 175, 4.7.1988, str. 22.

⁽⁴⁾ UL C 28, 3.2.1988, str. 3.

⁽⁵⁾ UL C 28, 3.2.1988, str. 1.

ker se zakonodajni sistemi držav članic, ki pokrivajo varnost in zdravje na delovnem mestu, precej razlikujejo in jih je treba izboljšati; ker imajo lahko nacionalni predpisi v zvezi s tem, ki pogosto vsebujejo tehnične specifikacije in/ali standarde samoupravljanja, različne ravni varnostne in zdravstvene zaščite in dopuščajo konkurenčnost na račun varnosti in zdravja;

ker je pojavnost nesreč pri delu in poklicnih boleznih še vedno previsoka; ker je treba brez odlašanja vpeljati ali izboljšati preventivne ukrepe za zavarovanje varnosti in zdravja delavcev ter zagotoviti višjo stopnjo zaščite;

ker morajo biti, da bi zagotovili višjo stopnjo zaščite, delavci in/ali njihovi zastopniki obveščeni o tveganjih za svojo varnost in zdravje ter o ukrepih, potrebnih za zmanjšanje ali odpravo teh tveganj; ker mora biti tudi omogočeno, da z uravnoteženim sodelovanjem v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso poskrbijo, da se sprejmejo potrebni zaščitni ukrepi;

ker je treba z ustreznimi postopki in instrumenti v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso razvijati obveščanje, dialog in uravnoteženo sodelovanje med delodajalci in delavci in/ali njihovimi zastopniki na področju varnosti in zdravja pri delu;

ker je izboljšanje varnosti, higiene in zdravja delavcev pri delu cilj, ki ga ne bi smeli podrediti izključno ekonomskim razlogom;

ker morajo biti delodajalci stalno seznanjeni z najnovejšim napredkom v tehnologiji in znanstvenimi ugotovitvami v zvezi s projektiranjem delovnega mesta, pri čemer upoštevajo obstoječe nevarnosti v njihovem podjetju, ter v skladu s tem stalno obveščajo zastopnike delavcev, ki uveljavljajo pravice do udeležbe po tej direktivi, da lahko zagotovijo višjo raven zaščite zdravja in varnosti delavcev;

ker se določbe te direktive uporabljajo ne glede na strožje sedanje ali prihodnje določbe Skupnosti za vsa tveganja, še zlasti tista, ki izhajajo iz uporabe kemičnih, fizikalnih in bioloških dejavnikov pri delu, ki jih ureja Direktiva 80/1107/EGS ⁽¹⁾, nazadnje spremenjena z Direktivo 88/642/EGS ⁽²⁾;

ker se v skladu s Sklepom 74/325/EGS ⁽³⁾ Komisija pri izdelavi osnutka predlogov s tega področja posvetuje s Svetovalnim odborom za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu;

ker je treba vzpostaviti odbor, sestavljen iz članov, ki jih imenujejo države članice, za pomoč Komisiji pri izdelavi tehničnih prilagoditev posebnih direktiv, predvidenih s to direktivo,

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

ODDELEK I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Cilj

1. Cilj te direktive je vpeljati ukrepe za spodbujanje izboljšav za varnost in zdravje delavcev pri delu.
2. V ta namen vsebuje splošna načela v zvezi s preprečevanjem poklicnih boleznih, zaščito varnosti in zdravja, odpravo tveganj in vzrokov poškodb pri delu, obveščanjem, svetovanjem, uravnoteženim sodelovanjem v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso in usposabljanjem delavcev in njihovih zastopnikov ter tudi splošna navodila za izvajanje opredeljenih načel.
3. Ta direktiva ne vpliva na obstoječe ali prihodnje nacionalne določbe in določbe Skupnosti, ki zagotavljajo boljšo varnost in zdravje delavcev pri delu.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za vsa področja dejavnosti, javna in zasebna (industrijske, kmetijske, komercialne, storitvene, izobraževalne, kulturne, razvedrilne, itd.).
2. Ta direktiva se ne uporablja tam, kjer ji posebne značilnosti nekaterih posebnih dejavnosti javnih služb, kakršne so oborožene sile ali policija, ali nekaterih posebnih dejavnosti v službah civilne zaščite neizogibno nasprotujejo.

V tem primeru se morata varnost in zdravje delavcev zagotoviti, kolikor je mogoče, glede na cilje te direktive.

⁽¹⁾ UL L 327, 3.12.1980, str. 8.

⁽²⁾ UL L 356, 24.12.1988, str. 74.

⁽³⁾ UL L 185, 9.7.1974, str. 15.

Člen 3

Opredelitve pojmov

V direktivi imajo posamezni izrazi naslednji pomen:

- (a) delavec: vsaka oseba, ki jo zaposli delodajalec, vključno s pravniki in vajenci, pri čemer je izključena domača služinčad;
- (b) delodajalec: vsaka fizična ali pravna oseba, ki z delavcem sklene zaposlitveno razmerje, in je odgovorna za podjetje in/ali obrat;
- (c) zastopnik delavcev s posebno odgovornostjo za varnost in zdravje delavcev: vsaka oseba, ki je izvoljena, izbrana ali imenovana v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso za zastopanje delavcev, kadar pride do problemov v zvezi z varnostjo in zdravjem delavcev pri delu;
- (d) preprečevanje: vse aktivnosti ali ukrepi, ki so sprejeti ali načrtovani v vseh fazah dela v podjetju za preprečevanje ali zmanjšanje poklicnih tveganj.

Člen 4

1. Države članice izvedejo potrebne aktivnosti, s katerimi zagotovijo, da veljajo za delodajalce, delavce in zastopnike delavcev zakonski predpisi, potrebni za izvajanje te direktive.
2. Države članice zagotovijo v ta namen ustrezen nadzor in kontrolo.

ODDELEK II

OBVEZNOSTI DELODAJALCA

Člen 5

Splošna določba

1. Delodajalec je dolžan v vseh pogledih zagotoviti varnost in zdravje delavcev v zvezi z delom.
2. Če delodajalec v skladu s členom 7(3) najame strokovne zunanje službe ali osebe, ga to ne odvezuje njegovih odgovornosti s tega področja.
3. Obveznosti delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu ne vplivajo na načelo odgovornosti delodajalca.
4. Ta direktiva ne omejuje možnosti države članice, da izključi ali omeji odgovornost delodajalcev, kjer do pojavov prihaja zaradi

nenavadnih in nepredvidljivih okoliščin, ki niso pod nadzorom delodajalcev, ali zaradi izjemnih dogodkov, katerih posledicam se kljub vsej potrebni skrbi ne bi bilo mogoče izogniti.

Države članice niso dolžne izvajati možnosti iz prvega pododstavka.

Člen 6

Splošne obveznosti delodajalcev

1. V okviru svojih odgovornosti delodajalec sprejme ukrepe, potrebne za zagotovitev varnosti in zaščito zdravja delavcev, vključno s preprečevanjem poklicnih tveganj, zagotavljanjem obveščanja in usposabljanja ter zagotavljanjem potrebne organizacije in sredstev.

Delodajalec mora paziti na potrebo po prilagajanju teh ukrepov, da bi upoštevali spreminjajoče se okoliščine in bili namenjeni izboljšanju obstoječih razmer.

2. Delodajalec izvaja ukrepe iz prvega pododstavka odstavka 1 na podlagi naslednjih temeljnih načel:

- (a) izogibanje tveganjem;
  - (b) ovrednotenje tveganj, katerim se ni mogoče izogniti;
  - (c) obvladovanje tveganj pri viru;
  - (d) prilagajanje dela posamezniku, še posebno glede načrtovanja delovnih mest, izbire delovne opreme ter delovnih in proizvodnih metod, da se olajša monotono delo in delo z vnaprej določeno delovno hitrostjo ter zmanjša njihov učinek na zdravje;
  - (e) prilagajanje tehničnemu napredku;
  - (f) zamenjava nevarnega z nenevarnim ali manj nevarnim;
  - (g) razvijanje skladne celovite preventivne politike, ki zajema tehnologijo, organizacijo dela, delovne razmere, socialne odnose in vpliv dejavnikov, povezanih z delovnim okoljem;
  - (h) dajanje prednosti kolektivnim zaščitnim ukrepom pred individualnimi;
  - (i) dajanje ustreznih navodil delavcem.
3. Brez vpliva na druge določbe te direktive mora delodajalec ob upoštevanju narave dejavnosti podjetja in/ali obrata:
- (a) ovrednotiti tveganja za varnost ali zdravje delavcev, med drugim tudi pri izbiri delovne opreme, uporabljenih kemičnih snovi ali pripravkov in opremljenosti delovnih mest.

Po tem ovrednotenju in po potrebi morajo preventivni ukrepi ter delovne in proizvodne metode, ki jih uporabi delodajalec:

- zagotoviti izboljšanje ravni zaščite, zagotovljene delavcem glede varnosti in zdravja,
- biti vključeni v vse dejavnosti podjetja in/ali obrata na vseh ravneh;

- (b) kadar naloge poveri delavcu, upoštevati njegove sposobnosti glede zdravja in varnosti;
- (c) zagotoviti, da se ob načrtovanju in uvedbi novih tehnologij posvetuje z delavci in/ali njihovimi zastopniki o posledicah za varnost in zdravje delavcev pri izbiri opreme, delovnih razmer in delovnega okolja;
- (d) s primernimi ukrepi zagotoviti, da imajo lahko samo delavci, ki so prejeli ustrezna navodila, dostop na področja, kjer obstaja resna in specifična nevarnost.

4. Kadar si več podjetij deli delovišče, delodajalci brez vpliva na druge določbe te direktive sodelujejo pri izvajanju določb, s katerimi zagotavljajo varnost, zdravje in higieno pri delu, ter ob upoštevanju narave dejavnosti usklajujejo svoje ukrepe za zaščito in preprečevanje poklicnih tveganj, drug drugega in svoje delavce in/ali njihove zastopnike pa obveščajo o teh tveganjih.

5. Ukrepi, povezani z varnostjo, higieno in zdravjem pri delu delavcem v nobenem primeru ne smejo povzročiti finančnih obveznosti.

Člen 7

Zaščitne in preventivne službe

1. Brez vpliva na obveznosti iz členov 5 in 6 imenuje delodajalec enega ali več delavcev za opravljanje dejavnosti, povezanih z zaščito in preprečevanjem poklicnih tveganj za podjetje in/ali obrat.

2. Imenovani delavci ne smejo biti v neugodnem položaju zaradi svojih dejavnosti, povezanih z zaščito in preprečevanjem poklicnih tveganj.

Imenovanim delavcem se odobri ustrezen čas, da lahko izpolnijo svoje obveznosti iz te direktive.

3. Če zaščitnih in preventivnih ukrepov ni mogoče organizirati zaradi pomanjkanja strokovnega osebja v podjetju in/ali obratu, delodajalec vključi pristojne zunanje službe ali osebe.

4. Kadar delodajalec vključi take službe ali osebe, jih obvesti o znanih ali domnevnih dejavnikih, ki vplivajo na varnost in zdravje delavcev. Take službe ali osebe morajo imeti dostop do podatkov iz člena 10(2).

5. V vseh primerih:

- morajo imeti imenovani delavci potrebne sposobnosti in potrebna sredstva,
- morajo imeti zunanje službe ali osebe, s katerimi se posvetuje, potrebne sposobnosti, potrebno osebje in strokovna sredstva, in
- mora biti imenovanih delavcev in zunanjih služb ali oseb, s katerimi se posvetuje, dovolj,

da organizirajo zaščitne in preventivne ukrepe ob upoštevanju velikosti podjetja in/ali obrata in/ali nevarnosti, ki so jim delavci izpostavljeni, ter njihovo porazdelitev v celotnem podjetju in/ali obratu.

6. Za varovanje pred zdravstvenimi in varnostnimi tveganji in njihovo preprečevanje, ki so predmet tega člena, mora biti odgovoren eden ali več delavcev ali ena ali več ločenih služb znotraj ali zunaj podjetja in/ali obrata.

Delavec(-vci) in/ali agencija(-e) morata sodelovati, kadarkoli je to potrebno.

7. Države članice lahko glede na naravo dejavnosti in velikost podjetij opredelijo kategorije podjetij, v katerih lahko delodajalec, če je usposobljen, sam prevzame odgovornost za ukrepe iz odstavka 1.

8. Države članice opredelijo potrebne sposobnosti in zmožnosti iz odstavka 5.

Določijo lahko zadostno število delavcev iz odstavka 5.

Člen 8

Prva pomoč, gašenje požarov in evakuacija delavcev, resna in neposredna nevarnost

1. Delodajalec mora:

- sprejeti potrebne ukrepe za prvo pomoč, gašenje požarov in evakuacijo delavcev, ki so prilagojeni naravi dejavnosti in

velikosti podjetja in/ali obrata, pri tem pa upoštevati druge navzoče osebe,

— navezati potrebne stike z zunanjimi službami, še posebej za prvo pomoč, nujno zdravstveno oskrbo, za reševanje in gašenje požarov.

2. V skladu z odstavkom 1 delodajalec določi delavce, ki so potrebni za izvajanje ukrepov, med drugim za prvo pomoč, gašenje požarov in evakuacijo delavcev.

Število teh delavcev, njihovo usposabljanje in oprema, ki jim je na voljo, morajo ustrezati velikosti in/ali specifičnim nevarnostim podjetja in/ali obrata.

3. Delodajalec:

- (a) kakor hitro je mogoče obvesti vse delavce, ki so ali bi bili lahko izpostavljeni resni in neposredni nevarnosti, o navzočem tveganju in sprejetih ukrepih ali tistih, ki jih je treba opraviti v zvezi z zaščito;
- (b) ukrepa in da navodila, ki delavcem v primeru resne, neposredne in neizogibne nevarnosti omogočajo, da ustavijo delo in/ali takoj zapustijo delovno mesto ter se napotijo na varno;
- (c) razen v izjemnih primerih iz ustrezno utemeljenih razlogov ne sme pozvati delavcev, da začnejo ponovno delati v delovnih razmerah, ko je še navzoča resna in neposredna nevarnost.

4. Delavci, ki v primeru resne, neposredne in neizogibne nevarnosti zapustijo svojo delovno postajo in/ali nevarno območje, se zaradi svojega ukrepanja ne smejo znajti v neugodnem položaju in jih je treba zaščititi pred vsemi škodljivimi in neupravičenimi posledicami v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso.

5. Delodajalec zagotovi, da lahko vsi delavci v primeru resne, neposredne in neizogibne nevarnosti za lastno varnost in/ali varnost druge osebe ter kadar ni mogoče vzpostaviti stika z neposredno odgovornim predpostavljenim, ustrezno ukrepajo glede na svoje znanje in tehnična sredstva, ki so jim na voljo, da se tako izognejo posledicam te nevarnosti.

Njihova dejanja jih ne smejo postavljati v neugoden položaj, razen če so ravnali nepazljivo ali malomarno.

Člen 9

Različne obveznosti delodajalcev

1. Delodajalec mora:

- (a) oceniti tveganja za varnost in zdravje pri delu, tudi tista, s katerimi se soočajo skupine delavcev, izpostavljene posebnim tveganjem;

- (b) odločati o varnostnih ukrepih, ki jih je treba sprejeti, in če je treba, o osebni varovalni opremi, ki se mora uporabljati;
- (c) voditi evidenco poškodb pri delu, zaradi katerih je bil delavec nesposoben za delo več kakor tri delovne dni;
- (d) za odgovorne organe in v skladu z nacionalnimi zakoni in/ali prakso sestavljati poročila o poškodbah pri delu, ki so jih utrpeli njegovi delavci.

2. Države članice glede na naravo dejavnosti in velikost podjetij opredelijo obveznosti, ki jih morajo izpolnjevati različne kategorije podjetij v zvezi s sestavljanjem dokumentov iz odstavkov 1(a) in (b), in pri pripravi dokumentov iz odstavkov 1(c) in (d).

Člen 10

Obveščanje delavcev

1. Delodajalec sprejme ustrezne ukrepe, da delavci in/ali njihovi zastopniki v podjetju in/ali obratu v skladu z nacionalnimi zakoni in/ali prakso, ki lahko med drugim upoštevajo velikost podjetja in/ali obrata, prejmejo vsa potrebna obvestila v zvezi z:

- (a) varnostnimi in zdravstvenimi tveganji ter zaščitnimi in preventivnimi ukrepi glede podjetja in/ali obrata na splošno ter vsake vrste delovnega mesta in/ali dela;
- (b) ukrepi iz člena 8(2).

2. Delodajalec sprejme potrebne ukrepe, s katerimi zagotovi, da delodajalci delavcev iz zunanjih podjetij in/ali obratov, ki opravljajo delo v njegovem podjetju in/ali obratu, prejmejo v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso ustrezna obvestila v zvezi s točkama iz člena 1(a) in (b), o katerih so dolžni obvestiti zadevne delavce.

3. Delodajalec sprejme ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovi, da imajo delavci s posebnimi obveznostmi na področju varnosti in zdravja delavcev ali zastopniki delavcev s posebno odgovornostjo za varnost in zdravje delavcev pri opravljanju svojih zadolžitvev v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso dostop do:

- (a) ocene tveganja in varnostnih ukrepov iz člena 9(1)(a) in (b);

- (b) evidence in poročil iz člena 9(1)(c) in (d);
- (c) informacij, ki so rezultat varnostnih in preventivnih ukrepov ali jih predložijo inšpekcijske agencije in organi, ki so odgovorni za varnost in zdravje.

Člen 11

Posvetovanje in sodelovanje delavcev

1. Delodajalci se posvetujejo z delavci in/ali njihovimi zastopniki ter jim omogočijo, da se udeležijo razprav o vseh vprašanjih v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu.

To vključuje:

- posvetovanje z delavci,
- pravico delavcev in/ali njihovih zastopnikov, da dajejo predloge,
- uravnoteženo sodelovanje v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso.

2. Delavci ali njihovi zastopniki s posebno odgovornostjo za varnost in zdravje delavcev uravnoteženo sodelujejo v skladu z nacionalno zakonodajo ali prakso ali pa se delodajalec z njimi vnaprej in pravočasno posvetuje o:

- (a) vsakem ukrepu, ki bi lahko znatno vplival na varnost in zdravje;
- (b) imenovanju delavcev iz členov 7(1) in 8(2) ter ukrepov iz člena 7(1);
- (c) obvestilih iz členov 9(1) in 10;
- (d) vključitvi, kjer ustreza, pristojnih služb ali oseb zunaj podjetja in/ali obrata iz člena 7(3);
- (e) načrtovanju in organizaciji usposabljanja iz člena 12.

3. Zastopniki delavcev s posebno odgovornostjo za varnost in zdravje delavcev imajo pravico, da zaprosijo delodajalca za sprejetje ustreznih ukrepov ter mu v ta namen pripravijo predloge, ki bi ublažili tveganja za delavce in/ali odstranili vire nevarnosti.

4. Delavcev iz odstavka 2 in zastopnikov delavcev iz odstavkov 2 in 3 ni mogoče postaviti v neugoden položaj zaradi opravljanja dejavnosti iz odstavkov 2 in 3.

5. Delodajalci morajo dopustiti, da zastopniki delavcev s posebno odgovornostjo za varnost in zdravje delavcev ustrezen čas ne delajo, brez vpliva na plačo, in jim zagotoviti potrebna sredstva za izvajanje pravic in funkcij, ki izhajajo iz te direktive.

6. Delavci in/ali njihovi zastopniki so upravičeni, da se v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso pritožijo pristojnemu organu, odgovornemu za varnost in zdravje pri delu, če menijo, da so sprejeti ukrepi in sredstva, ki jih uporablja delodajalec, neprimerni za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu.

Zastopnikom delavcev mora biti omogočeno, da med inšpekcijskimi pregledi pristojnega organa izrazijo svoja opažanja.

Člen 12

Usposabljanje delavcev

1. Delodajalec zagotovi vsakemu delavcu ustrezno varnostno in zdravstveno usposabljanje, še zlasti v obliki obvestil in navodil, značilnih za njegovo delovno mesto ali delo:

- ob sprejetju na delo,
- pri premestitvi ali spremembi delovnega mesta,
- pri uvedbi nove delovne opreme ali spremembi opreme,
- pri uvedbi nove tehnologije.

Usposabljanje mora biti:

- prilagojeno novim ali spremenjenim tveganjem, in
- po potrebi občasno ponovljeno.

2. Delodajalec zagotovi, da delavci iz zunanjih podjetij in/ali obratov, ki delajo v njegovem podjetju in/ali obratu, dejansko prejmejo ustrezna navodila v zvezi z zdravstvenimi in varnostnimi tveganji med delom v njegovem podjetju in/ali obratu.

3. Zastopniki delavcev s posebno vlogo pri zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev so upravičeni do ustreznega usposabljanja.

4. Usposabljanje iz odstavkov 1 in 3 ne sme iti na račun delavcev ali zastopnikov delavcev.

Usposabljanje iz odstavka 1 se mora izvajati med delovnim časom.

Usposabljanje iz odstavka 3 se mora izvajati med delovnim časom ali v skladu z nacionalno prakso znotraj ali zunaj podjetja in/ali obrata.

ODDELEK III

OBVEZNOSTI DELAVCEV

Člen 13

1. Vsak delavec je odgovoren, da, kolikor je mogoče, skrbi za svojo varnost in zdravje ter tudi varnost in zdravje drugih oseb, na katere njegova dejanja ali opustitve pri delu vplivajo, v skladu s svojo usposobljenostjo in navodili delodajalca.

2. V ta namen morajo delavci v skladu s svojo usposobljenostjo in navodili delodajalca zlasti:

- (a) pravilno uporabljati stroje, naprave, orodja, nevarne snovi, transportno opremo in druga proizvodna sredstva;
- (b) pravilno uporabljati osebno varovalno opremo, ki jim je bila dana, in jo po uporabi vrniti na predvideno mesto;
- (c) se vzdržati samovoljnega izklapljanja, spreminjanja ali odstranjevanja varnostnih naprav, ki so nameščene zlasti na strojih, napravah, orodjih, v obratih in stavbah, ter te varnostne naprave pravilno uporabljati;
- (d) takoj obvestiti delodajalca in/ali delavce s posebno odgovornostjo za varnost in zdravje delavcev o vseh delovnih situacijah, za katere upravičeno menijo, da predstavljajo resno in neposredno nevarnost za varnost in zdravje, ter o vseh pomanjkljivostih varnostne ureditve;
- (e) v skladu z nacionalno prakso sodelovati z delodajalcem in/ali delavci s posebno odgovornostjo za varnost in zdravje delavcev toliko časa, da je opravljena vsaka naloga ali zahteva, ki jo naloži pristojen organ za varnost in zdravje delavcev pri delu;
- (f) v skladu z nacionalno prakso sodelovati z delodajalcem in/ali delavci s posebno odgovornostjo za varnost in zdravje delavcev toliko časa, da lahko delodajalec zagotovi varno delovno okolje in take delovne razmere, ki ne predstavljajo tveganja za varnost in zdravje pri njihovem področju dejavnosti.

ODDELEK IV

DRUGE DOLOČBE

Člen 14

Zdravstveni nadzor

1. Za zagotovitev primerne zdravstvenega nadzora, ki ustreza zdravstvenim in varnostnim tveganjem, s katerimi se delavci srečujejo pri delu, se morajo vpeljati ukrepi v skladu z nacionalno zakonodajo in/ali prakso.

2. Ukrepi iz odstavka 1 naj bodo taki, da je vsak delavec, če želi, deležen rednega zdravstvenega nadzora.

3. Zdravstveni nadzor se lahko zagotovi kot del nacionalnega zdravstvenega sistema.

Člen 15

Rizične skupine

Posebno občutljive skupine je treba varovati pred nevarnostmi, ki jih specifično prizadevajo.

Člen 16

Posebne direktive — spremembe —

Splošni obseg te direktive

1. Svet, ki deluje na predlog Komisije na osnovi člena 118a Pogodbe, sprejme posebne direktive, med drugim, na področjih, navedenih v Prilogi.

2. To direktivo in, brez vpliva na postopek iz člena 17 glede tehničnih prilagoditev, posebne direktive je mogoče spremeniti po postopku iz člena 118a Pogodbe.

3. Določbe te direktive se v celoti uporabljajo za vsa področja, urejena s posebnimi direktivami, brez vpliva na strožje in/ali bolj specifične določbe, vsebovane v teh posebnih direktivah.

Člen 17

Odbor

1. Za izključno tehnične prilagoditve posebnih direktiv iz člena 16(1) se štejejo:

— sprejetja direktiv na področju tehnične harmonizacije in standardizacije in/ali

— tehnični napredek, spremembe mednarodnih predpisov ali specifikacij in nova odkritja.

Komisiji pomaga odbor, ki ga sestavljajo predstavniki držav članic pod predsedstvom predstavnika Komisije.

2. Predstavniki Komisije predložijo odboru osnutek potrebnih ukrepov.

Odbor poda svoje mnenje o osnutku v roku, ki ga lahko glede na nujnost zadeve določi predsednik.

Mnenje se sprejme z večino, ki jo določa člen 148(2) Pogodbe za sprejem sklepov Sveta na predlog Komisije.

Glasovi predstavnikov držav članic v odboru se ponderirajo na način, določen v navedenem členu. Predsednik ne glasuje.

3. Komisija sprejme predlagane ukrepe, kadar so v skladu z mnenjem odbora.

Če predvideni ukrepi niso v skladu z mnenjem odbora ali če mnenje ni bilo dano, Komisija brez odlašanja predloži Svetu predlog ukrepov, ki naj se sprejmejo. Svet odloča s kvalificirano večino.

Če Svet ne odloči v treh mesecih po prejemu predloga, predlagane ukrepe sprejme Komisija.

Člen 18

Končne določbe

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 31. decembra 1992.

O tem takoj obvestijo Komisijo.

2. Države članice predložijo Komisiji besedila predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

3. Države članice Komisiji vsakih pet let poročajo o praktičnem izvajanju določb te direktive, pri čemer navedejo stališča delodajalcev in delavcev.

Komisija obvesti Evropski parlament, Svet, Ekonomsko-socialni odbor ter Svetovalni odbor za varnost, higieno in varovanje zdravja pri delu.

4. Komisija redno Evropskemu parlamentu, Svetu ter Ekonomsko-socialnemu odboru predloži poročilo o izvajanju te direktive ob upoštevanju odstavkov 1 do 3.

Člen 19

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Luxembourg, 12. junija 1989

Za Svet

Predsednik

M. CHAVES GONZALES

PRILOGA

Seznam področij iz člena 16(1)

- Delovna mesta
  - Delovna oprema
  - Osebna varovalna oprema
  - Delo z zaslonsko opremo
  - Ravnanje s težkimi bremenii, pri katerem lahko pride do poškodb hrbtenice
  - Začasna ali premična gradbišča
  - Ribišstvo in kmetijstvo
-